

Motion till riksdagen

1988/89:U553

av Eva Goës och Jill Lindgren (båda mp)

Östtimor

Fredens år, 1988, var det år då en lång rad folkrättsvidriga ockupationer kom närmare sin lösning. Vi behöver bara nämna Namibia, Västsahara, Palestina, Afghanistan och Kampuchea.

Denna utveckling var och är glädjande, men för Östtimor var 1988 ett år med fortsatta indonesiska övergrepp mot civilbefolkningen och krigföringen mot befrielse rörelsen, FRETILIN.

Östtimor utgör den östra halvan av ön Timor, som ligger ca 50 mil norr om Australien. I drygt 450 år var Östtimor en portugisisk koloni, men i samband med de portugisiska koloniernas frigörelse i Afrika och den portugisiska fascismens fall i Portugal, förklarades Östtimor självständigt i slutet av november 1975. Självständigheten blev inte långvarig. Endast tio dagar senare, den 7 december, invaderade den indonesiska armén Östtimor. Ett av efterkrigstidens värsta folkmord hade inletts.

Tio år senare, skriver Amnesty International i en rapport om Östtimor, att en tredjedel av befolkningen, 200 000 människor beräknas ha dött och ytterligare 150 000–300 000 människor tvingats ifrån sina byar till "omflyttningsbyar" liknande dem som den amerikanska armén använde i Vietnam.

Svensk solidaritet med Östtimor har lyst med sin frånvaro. I stället har handelsförbindelser med den indonesiska militärregimen prioriterats:

1977 började Sverige exportera vapen till Indonesien.

Nedan följer redovisning:

1977 1,1 milj.kr.
1978 38,8 milj.kr.
1979 70,7 milj.kr.
1980 21,0 milj.kr.
1981 40,7 milj.kr.
1982 85,8 milj.kr.
1983 23,8 milj.kr.
1984 72,0 milj.kr.
1985 20,0 milj.kr.
1986 94,0 milj.kr.

1986 godkände den socialdemokratiska regeringen den största vapenexportleveransen till Indonesien någonsin – 213 milj. kr.!

Socialdemokraterna, som 1982 tog över makten, och tidigare kritiserat den borgerliga regeringen hårt för att den 1980 avstod från att rösta för Östtimors rätt till självbestämmande i FN:s generalförsamling, accepterar fortsatt observatörstatus i ICCI – ett biståndskonsortium som stöder Indonesiens militärer.

Ingvar Carlsson förklarade i Expressen (16/3-87), att relationerna med den indonesiska regeringen är viktigare än solidariteten med Östtimor.

Mot. 1988/89
U553

Bits

Det var därför inte förvånande, när BITS, Beredningen för Internationellt Tekniskt Samarbete, sommaren 1987 fattade beslut om att lämna 20 miljoner kronor i bistånd till Indonesien.

I dag fortsätter den socialdemokratiska regeringen att beväpna den indonesiska militären och förneka de förhållanden som uppenbarligen råder på den ockuperade ön.

Den 5 juni 1987 skrev 40 amerikanska senatorer under ett brev till utrikesminister G. Schultz om en ny indonesisk militäroffensiv i Östtimor, om tortyr, brist på mat, grova kränkningar av timoresernas mänskliga rättigheter, folkomflyttningar och summariska avrättningar. I brevet kan man också läsa om ett barnbegränsningsprogram som Indonesien bedriver i Östtimor. Det stöds av Världsbanken. Inslag av tvång förekommer liksom tvångssteriliseringar.

Europaparlamentet antog den 15 september 1988 en resolution med – 164 ja mot 12 nej – vilket innebär att de fördömer Indonesiens ockupation av Östtimor. Man "uppmanar alla regeringar i gemenskapen att avbryta sin vapenexport till Indonesien".

Den svenska medborgarkommissionen som utredde vapenexporten fann, att ockupationen av Östtimor utgör ett "fullgott skäl för Sverige att avstå från varje form av vapenexport" till Indonesien.

KU:s betänkande 1986/87:33, granskningsbetänkande s. 48:

"Det har således vid granskningen klarlagts att det inte förelåg några bindningar som ovillkorligen krävde ett bifallsbeslut".

Detta betyder att bindningar till tidigare exporter och tidigare kontrakt inte fanns var därmed inte var tvingande.

Vad har vi för garantier att inga nya följdleveranskontrakt ingås? När det gäller följdleveranser; t. ex. helt nya kanoner, så är Sverige inte tvunget att ingå nya kontrakt, bara för att indonesierna har beslutat sig för ett svenskt vapensystem.

Så länge ockupationen av Östtimor pågår, måste alla leveranser stoppas, även av reservdelar och ammunition. En garanti måste lämnas, att inga nya kontrakt skrivs.

Det bör också särskilt påpekas att Indonesien ännu i dag inte tillåter journalister eller diplomater att resa fritt i Östtimor. Det är alltså uppenbart att Indonesien har något att dölja.

Vid nyårsskiftet sprängde Fretilin ett ammunitionsförråd strax utanför huvudstaden, då 84 indonesiska militärer dödades. Motståndet finns aktivt.

Öppnandet av Indonesiens gränser gäller bara för 8 av de 13 provinserna, vilket tyder på att krig pågår.

De besök som ägt rum hösten 1988 har varit begränsade i tid och rum. Inga organisationer för mänskliga rättigheter har t. ex. tillåtits komma in.

Hemställan

Mot. 1988/89

U553

Med hänvisning till vad som anförts ovan hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om omedelbart avbrytande av alla vapenleveranser, kompletteringar och följdleveranser till Indonesien,

2. att riksdagen beslutar att Sverige inte lämnar bistånd till den indonesiska staten,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den med kraft och i alla sammanhang skall stöda Östtimors rätt till självbestämmande,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om oberoende observatörers tillträde till Östtimor,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Världsbankens inblandning i barnbegränsning i Östtimor och kräver att detta avbryts för att närmare utredas.

Stockholm den 24 januari 1989

Eva Goës (mp)

Jill Lindgren (mp)